

Računovodstvo obrtnika

Rodić, Jozefina

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:939914>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

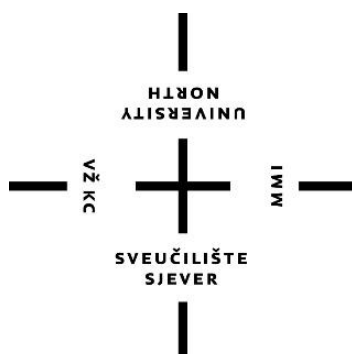
Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-26**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

Sveučilište Sjever

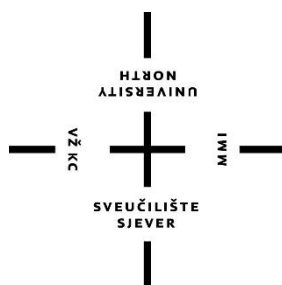
Završni rad br. XX/MM/2015

Računovodstvo obrtnika

Jozefina Rodić, 0148/2012.

Koprivnica, rujan 2015. godine

Sveučilište Sjever

Odjel za Poslovanje i menadžment u medijima

Završni rad br. XX/MM/2015

Računovodstvo obrtnika

Student

Jozefina Rodić, 0148/2012.

Mentor

Ivana Droždek, univ.spec.oec

Koprivnica, rujan 2015. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za poslovanje i menadžment u medijima		
PRISTUPNIK	Jozefina Rodić	MATIČNI BROJ	0148/2012
DATUM	08.09.2015.	KOLEGIJ	Računovodstvo
NASLOV RADA	Računovodstvo obrtnika		
MENTOR	Ivana Droždek, univ.spec.oec.	ZVANJE	predavač
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. doc.dr.sc. Krešimir Buntak, predsjednik		
	2. Igor Klopotan, mag oec., član		
	3. Ivana Droždek, univ.spec.oec., mentor		
	4. mr.sc. Ana Mulović, zamjenski član		
	5.		

Zadatak završnog rada

BROJ	2 / PMM / 2015
OPIS	<p>Računovodstvo je osnovni izvor informacija za aktualne i potencijalne korisnike u postupcima poslovnog odlučivanja. Temelji se na sustavu načela, politika, standarda, tehnika i propisa koji omogućuju da ekonomske aktivnosti budu razumljive računovodstvenim korisnicima. U odnosu na ostale sustave, računovodstvo ima prednost što može u sažetom obliku sa točnošću opisati ekonomske aktivnosti i njihove rezultate. Cilj rada je istražiti i analizirati podjelu računovodstvenog sustava u Republici Hrvatskoj, te analizirati karakteristike računovodstva obrtnika kao jednog od sustava računovodstva u Republici Hrvatskoj, njegove prednosti i nedostatke, prikazati način otvaranja obrta i obrtničkog načina poslovanja u odnosu na računovodstvo poduzetnika, neprofitnih organizacija te proračuna i proračunskih korisnika.</p>

ZADATAK URUČEN

09.09.2015.

POTPIS MENTORA

Ivana Droždek

Predgovor

Današnji uvjeti poslovanja doveli su do povećane potrebe za informacijama i do toga da je računovodstvo jedan od temeljnih izvora informacija te se time sve više usmjerava na korisnike računovodstvenih informacija. Na taj način se računovodstvo usko povezuje sa samim procesom upravljanja poduzećem. Dakle, upravljanje poduzećem i donošenje poslovnih odluka usko je vezano s računovodstvom kao temeljnim izvorom informacija. Ovim putem se želim zahvaliti mentorici Ivani Droždek, univ.spec.oec, koja mi je korisnim savjetima doprinijela u izradi završnog rada.

U Koprivnici, rujan 2015.

Jozefina Rodić

Sažetak

Računovodstvo predstavlja proces prikupljanja financijskih podataka koji predstavljaju daljnju podlogu za planiranje i upravljanje poduzećem. Računovodstvo je informacijski sustav koji mjeri poslovne događaje, procesira informacije u izvještaje te komunicira pomoću informacija s nositeljima poslovnog odlučivanja u poduzeću. Dakle, zadatak računovodstva je pružiti kvalitetne informacije rukovoditeljima za potrebe upravljanja poduzećem. Cilj ovog rada bio je prikazati strukturu računovodstva i njegovu podjelu na računovodstvo obrtnika, poduzetnika, neprofitnih organizacija te proračuna i proračunskih korisnika. Obrtnici su obveznici sustava poreza na dohodak. Njihovo računovodstvo se temelji na moderniziranoj varijanti jednostavnog knjigovodstva. Ovaj rad se bazira na analizi računovodstva obrtnika. Jedna od prednosti obrta je da obveznici poreza na dohodak nisu obvezni voditi dvojno knjigovodstvo, glavnu knjigu. Pri vođenju knjigovodstva primjenjuje se načelo blagajne kod evidentiranja primitaka kao prihoda i izdataka kao rashoda. Obrtnici nemaju obvezu sastavljanja financijskih izvještaja i obrtnici koji ostvaruju dohodak ne plaćaju porez na dobit, već porez na dohodak tj. razliku između poslovnih primitaka i izdataka. Poslovne knjige obrtnika su knjiga primitaka i izdataka, knjiga prometa, evidencija o tražbinama i obvezama te popis dugotrajne imovine. Obrtnici koji su uključeni u sustav PDV-a moraju voditi i propisane knjige ulaznih i izlaznih računa. Obrt je relativno lako osnovati i uz relativno male troškove. Nedostaci obrta kao poslovnog subjekta su svakako neograničena odgovornost za sve obveze poduzeća, nedostatak kontinuiteta (sa smrću poduzetnika prestaje postojanje poduzeća) te smanjeni kredibilitet (obrti nešto teže dolaze do kredita i drugih izvora financiranja)

Ključne riječi: dvojno knjigovodstvo, načelo blagajne, obrt, obrtnik, porezi, računovodstvo.

Popis korištenih kratica

DI – Dugotrajna imovina

EU – Europska unija

HOK – Hrvatska obrtnička komora

HSFI – Hrvatski standardi financijskog izvještavanja

IRA – Knjiga izlaznih računa

KP – Knjiga prometa

KPI – knjiga primitaka i izdataka

MRS – Međunarodni računovodstveni standardi

MSFI – Međunarodni standardi financijskog izvještavanja

OIB – Osobni identifikacijski broj

PDV – Porez na dodanu vrijednost

PDV-K – Obrazac za konačni obračun PDV-a

PO-SD – Izvješće o paušalnom dohotku od samostalne djelatnosti

RH – Republika Hrvatska

TO – Evidencija o tražbinama o obvezama

URA – Knjiga ulaznih računa

ZOR – Zakon o računovodstvu

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR KOPRIVNICA
Odjel Poslovanje i menadžment u medijima

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Izjavljujem da sam ja

Jozefina Rodić

izradila/o diplomski rad / završni rad pod nazivom

Računovodstvo obrtnika

samostalno, uz savjete i upute odabranog mentora.

Dijelovi rada, rezultati ili ideje koje su u radu citirani, a temelje se na izvorima, kao što su knjige, znanstveni ili stručni članci, internetske stranice te slike, u radu su jasno označeni i kao takvi navedeni u popisu literature.

U Koprivnici, 09.09.2015.

Potpis studenta _____

Rodić

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Pojam i značenje računovodstva	2
2.1. Računovodstvena načela, standardi i politike	3
2.2. Računovodstveni propisi	4
3. Računovodstveni sustavi u Republici Hrvatskoj.....	7
3.1. Računovodstvo poduzetnika	7
3.2. Računovodstvo neprofitnih organizacija.....	9
3.3. Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika	10
3.4. Računovodstvo obrtnika i slobodnih zanimanja	11
4. Obrt i obrtnički način poslovanja	12
4.1. Uvjeti za obavljanje obrta.....	12
4.2. Otvaranje obrta.....	13
5. Računovodstvo obrtnika.....	15
5.1. Načelo blagajne	15
5.2. Poslovni primitci i poslovni izdatci.....	15
5.3. Poslovne knjige obveznika PDV-a i poreza na dohodak	16
5.3.1. Knjiga primitaka i izdataka - Obrazac KPI	16
5.3.2. Popis dugotrajne imovine.....	17
5.3.3. Knjiga prometa (Obrazac KP).....	17
5.3.4. Evidencija o tražbinama i obvezama (Obrazac TO)	18
5.3.5. Knjige ulaznih i izlaznih računa URA i IRA	18
5.4. Porezi na osnovi obavljanja obrtničke djelatnosti.....	18
5.5. Paušalno oporezivanje obrtničke djelatnosti	24
6. Zaključak	27
Literatura	28
Popis tablica	30

1. Uvod

Računovodstvo je funkcija u poduzeću koja se bavi opisivanjem, mjerenjem i tumačenjem ekonomskih aktivnosti poduzeća, uz korištenje određenih načela, standarda, politika, tehnika i propisa. Temelji se na računovodstvenim načelima, standardima i propisima koji ujednačavaju stavke bilance i financijskog rezultata. Propisi i način vođenja računovodstva nisu isti za sva poduzeća te se zbog toga računovodstveni sustav dijeli na računovodstvo poduzetnika, neprofitnih organizacija, obrta i proračuna.

Obrt je samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu sa zakonom, od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti, koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Obrtnik je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba. Pri obavljanju obrta dopuštena je svaka gospodarska djelatnost koja nije zakonom zabranjena. Postoje tri vrste obrta u smislu Zakona o obrtu, a to su: slobodni obrti (za koje se kao uvjet obavljanja ne traži stručna osposobljenost ili majstorski ispit), vezani obrti (za koje se kao uvjet obavljanja traži stručna osposobljenost ili majstorski ispit) i povlašteni obrti (koje obrtnik smije obavljati samo na temelju povlastice koje izdaje nadležno ministarstvo ovisno o vrsti obrta). Za obavljanje obrta potrebna je obrtnica koju izdaje nadležno Ministarstvo.

U radu će se naglasak staviti na zakonsko uređenje obrta i temeljnih obilježja računovodstva obrtnika. Važno je naglasiti da se računovodstvo obrtnika ne temelji na dvojnom knjigovodstvu i kod knjiženja se primjenjuje načelo blagajne. Kroz rad će se definirati pojam računovodstva i njegova temeljna obilježja, pojam obrta i obrtnika, te načina vođenja njihova računovodstva.

2. Pojam i značenje računovodstva

„Kako bi donio ispravnu odluku u poslovanju, svaki donositelj odluka mora imati jasnu sliku o računovodstvenim terminima i konceptima. Računovodstvo je ključno za nadzor resursa svakog poduzeća, za procjenu učinaka poslovnih aktivnosti te donošenje optimalnih poslovnih odluka. Računovodstvo postoji u svakom dijelu poslovnog procesa svakog subjekta te zato predstavlja jedno od najsnažnijih i najopsežnijih područja ekonomije. Ono obuhvaća skup tehnika, načela, vještina, opisivanje i tumačenje ekonomskih događaja, a uz to i primjenu velikog broja zakonskih odredbi koje su često vrlo komplicirane i nejasne. Zato se računovodstvo neprestano mijenja i prilagođava zakonodavnim i tržišnim okvirima kako bi oni koji vode poslovanje mogli još snažnije stvarati dodanu vrijednost kroz svoju osnovnu djelatnost“ [1]. „Glavni cilj računovodstva je izrada sveobuhvatnih računovodstvenih informacija o financijskome stanju i poslovanju subjekta. Prikupljanje i knjiženje financijskih podataka o poslovnim događajima je temeljna zadaća računovodstva. Tri su skupine zadaća računovodstva: opće, posebne i izvanredne“ [2]. Računovodstvo se temelji na sustavu načela, politika, standarda, tehnika i propisa koji omogućuju da ekonomske aktivnosti budu razumljive računovodstvenim korisnicima. U tu svrhu razvili su se računovodstveni propisi pomoći kojih se usklađuju načela, propisi, zakoni, standardi. Razvoj računovodstva datira još od početka ljudske djelatnosti. Onog trenutka kada je čovjek počeo razmjenjivati višak dobara koja je sam proizveo za dobra koja su mu nedostajala, nije se isključivo oslanjao na svoje pamćenje već je tražio način u fizičkom obliku kako bi evidentirao i zabilježio nastale promjene. Računovodstvo se temeljilo na vođenju, odnosno evidentiranju računa u knjigama pa otuda nastaje i naziv za „knjigovodstvo“, ovisno o tome je li naglasak bio na „računu“ ili na „knjizi“. Između pojma knjigovodstvo i računovodstvo tada nije bilo razlike, dok danas prevladava shvaćanje kako je knjigovodstvo sastavni dio računovodstva. Knjigovodstvo se definira kao „sustav koji na temelju dokazivih isprava prati gospodarske procese i financijske tokove te vremenskim slijedom bilježi u poslovne knjige nastale poslovne promjene imovine, kapitala, obveza, rashoda, prihoda i financijskog rezultata poslovanja“ [3]. Knjigovodstvo je usmjereno na prošle događaje poslovanja, dok je računovodstvo usmjereno na buduće poslovne događaje. Računovodstvo podrazumijeva opisivanje, mjerenje i tumačenje ekonomskih aktivnosti subjekta, odnosno to je „vještina bilježenja, razvrstavanja i skraćenog prikazivanja u novčanim iznosima izraženih poslova i događaja koji su barem djelomično financijske naravi i interpretiranje iz toga proizašlih rezultata [4]. „Računovodstvo

podrazumijeva opisivanje, mjerenje i tumačenje ekonomskih aktivnosti određenih subjekata“ [5]. Prognozira i planira buduće ekonomske aktivnosti poduzeća te predviđa rezultate tih aktivnosti.

U skladu s navedenim, računovodstvo se može definirati kao „zaokruženi sustav znanstvenih metoda i tehnika evidentiranja i količinskog iskazivanja ekonomskih transakcija, svojevrsnog planiranja, nadziranja te analiziranja stanja i kretanja imovine, dugova (obveza), kapitala, prihoda i rashoda, kao i utvrđivanje financijskog rezultata poduzeća i sastavljanje financijskih izvještaja“ [6]. Računovodstvo se temelji na sustavu načela, politika, standarda, tehnika i propisa koji omogućuju da ekonomske aktivnosti budu razumljive računovodstvenim korisnicima. Računovodstvo obuhvaća i različite metode i tehnike analiza, procjena, prognoza i planova.

2.1. Računovodstvena načela, standardi i politike

Koncepcija računovodstva temelji se na računovodstvenim načelima koja služe za izjednačavanje pravila i postupaka u prikazivanju financijskog položaja poduzeća te predstavljaju temelj za računovodstvene politike. Računovodstvena politika odnosi se na računovodstveni sadržaj ekonomskih kategorija i na njihovo iskazivanje i interpretiranje. One predstavljaju skup načela koje neko poduzeće usvaja prilikom sastavljanja i objavljivanja financijskih izvještaja, a kojima se može svjesno utjecati na vrijednost stavki u financijskim izvješćima. Dakle, računovodstvene politike su dio financijskih izvješća, a kako će se one primjenjivati ovisi o poslovnoj politici poduzeća. Prema Žageru, „računovodstvene politike predstavljaju načela i metode koje menadžment izabire sa ciljem realnog prikazivanja financijskih izvještaja“ [6]. Vujević definira računovodstvene politike kao „posebna načela, osnove, odgovori, pravila i praksa koje subjekt primjećuje pri sastavljanju i prezentiranju financijskog izvještaja“ [7]. Ramljak ističe kako je „poslovna politika prva funkcija vođenja poduzeća, što znači da se i putem računovodstvene politike utječe na kvalitetu rada i poslovanja poduzeća“ [8]. Prema Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS)¹ računovodstvene politike obuhvaćaju „načela, osnove, konvencije, pravila i postupke koje je menadžment usvojio prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja“ [8]. Dakle, računovodstvene politike služe korisnicima financijskih izvještaja da usporede financijske

---

¹ Međunarodni računovodstveni standardi podrazumijevaju dogovorena pravila o pripremanju, priznavanju ili vrednovanju i prezentaciji računovodstvenih stavki poslovnog subjekta.

izvještaje poduzeća radi lakšeg uočavanja promjena i trendova u njihovom financijskom položaju, rezultatu i novčanim tokovima. „Računovodstveni standardi predstavljaju razradu računovodstvenih načela u pogledu metoda obuhvaćanja i obrade računovodstvenih podataka, formiranje računovodstvenih informacija, prezentiranja i čuvanja računovodstvenih podataka i informacija“ [6]. Prema međunarodnim računovodstvenim standardima, računovodstvena se načela mogu podijeliti na [6]:

1. Temeljna računovodstvena načela:

- načelo kontinuiranosti,
- načelo dosljednosti,
- načelo razgraničenja ili priznavanja ekonomskih promjena u trenutku nastanka.

2. Načela računovodstvenih politika:

- načelo opreznosti,
- načelo prevage suštine nad formom,
- načelo materijalnosti.

3. Ostala računovodstvena načela :

- načelo izražavanja u novcu,
- načelo stabilnosti novčane jedinice,
- načelo vrijednosnog i vremenskog utvrđivanja promjena,
- načelo različitih razina izvještavanja,
- načelo relativnosti izvještajnih kategorija.

Temeljna računovodstvena načela su osnova za sastavljanje računovodstvenih izvještaja.

2.2. Računovodstveni propisi

Na nacionalnoj razini računovodstvo može biti regulirano zakonskim propisima, zakonima i nadnacionalnim zakonskim propisima, zakonima, nadnacionalnim propisima i računovodstvenim standardima te zakonima i računovodstvenim standardima. „Zakonom o računovodstvu (ZOR) uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, revizija godišnjih financijskih izvještaja, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih

izvještaja, registar godišnjih financijskih izvještaja, te obavljanje nadzora“ [9]. Od trenutka stupanja na snagu, ovaj Zakon postao je pravo važeći za sve poduzetnike, a njima se smatraju sve fizičke i pravne osobe koje uz rizik ulažu svoju imovinu u gospodarsku aktivnost radi postizanja dobiti. Poduzetnici u smislu ovog Zakona razvrstavaju se na male, srednje ili velike ovisno o uvjetima koje ispunjavaju. Poduzetnik je dužan prikupljati i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje sukladno Zakonu i na temelju njega donesenim propisima, poštujući pri tome računovodstvene standarde i temeljna načela urednog knjigovodstva. Također, poduzetnik je dužan organizirati prikupljanje i sastavljanje knjigovodstvenih isprava, vođenje poslovnih knjiga te sastavljanje godišnjih financijskih izvještaja na način da je moguće provjeriti poslovne događaje, financijski položaj i uspješnost poslovanja poduzetnika. Zakonom je definiran Odbor za standarde financijskog izvještavanja koji ima nadležnosti da analizira i prati razvoj računovodstvene teorije i prakse, donosi Hrvatske standarde financijskog izvještavanja² (HSFI) i njegova tumačenja te da priprema i objavljuje HSFI. S ciljem ujednačavanja računovodstvenih propisa na međunarodnoj razini razvijeni su Međunarodni računovodstveni standardi (MRS). Međunarodni računovodstveni standardi podrazumijevaju dogovorena pravila o pripremanju, priznavanju ili vrednovanju i prezentaciji računovodstvenih stavki poslovnog subjekta, a pojedini su zamijenjeni s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI). Primjerice, Međunarodni standard financijskog izvještavanja 3 u potpunosti zamjenjuje MRS 22 – Poslovna spajanja, a Međunarodni standard financijskog izvještavanja 5 zamjenjuje MRS 35 – Prestanak poslovanja. Zbog globalizacije, jaza u svjetskom financijskom izvještavanju te mnogih drugih promjena stvorila se potreba za nastajanjem jedinstvenih standarda s namjerom uklanjanja i ublažavanja spomenutih problema. U tom pravcu razvili su se i nastali Međunarodni standardi financijskog izvještavanja strukturiranih kroz sedam poglavlja (u Republici Hrvatskoj pet) gdje svako poglavlje na drugačiji način obrađuje određenu tematiku.

„Računovodstvo nije samo sebi svrhom i ne vodi se samo zato što su neke evidencije Zakonom propisane ili zbog poreznih propisa kao što se to najčešće argumentira, već ono treba osigurati značajne informacije potrebne za vođenje, odnosno upravljanje poduzećem. Do posljednje izmjene ZOR-a, obvezna primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda (u daljnjem dijelu MRS) odnosila se na sva poduzeća neovisno o veličini. Hrvatski standardi

---

² Hrvatski standardi financijskog izvještavanja nastali su sukladno Zakonu o računovodstvu, a donosi ih Odbor za standarde financijskog izvještavanja. Oni se temelje na domaćoj računovodstvenoj teoriji i praksi, odrednicama Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja kao i na IV. i VII. Direktivi Europske unije.

financijskog izvještavanja doneseni su sukladno postojećem ZOR-u i primjenjuju se za financijske izvještaje koji se odnose na 2008. godinu i nadalje. Oni su doneseni u postupku usklađivanja hrvatskog zakonodavnog okvira s zakonodavnim okvirom Europske unije (EU). S tim u svezi polazište su bili MSFI/MRS-i, ali i direktive EU koje reguliraju računovodstveni sustav u području EU. Zbog određenih neusklađenosti između direktiva i MSFI, hrvatski odbor za standarde financijskog izvještavanja imao je poteškoća kako izraditi računovodstvene standarde koji će biti kompatibilni s MSFI-ima i direktivama EU“ [10].

3. Računovodstveni sustavi u Republici Hrvatskoj

Formalni računovodstveni sustavi koji se primjenjuju u Hrvatskoj međusobno se razlikuju prema načinu priznavanja prihoda i rashoda, prema načinu utvrđivanja financijskog rezultata, prema načinu obračunavanja poreza te obvezatnosti primjene kontnog plana.

Računovodstveni sustavi podrazumijevaju različita područja računovodstva, koja Zakon dijeli na četiri temeljna sustava [5].

1. Računovodstvo poduzetnika,
2. Računovodstvo neprofitnih organizacija (fondovsko računovodstvo),
3. Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika,
4. Računovodstvo obrtnika i slobodnih zanimanja.

3.1. Računovodstvo poduzetnika

Računovodstvo poduzetnika se temelji na Zakonu o računovodstvu i Međunarodnim računovodstvenim standardima. Međutim, ono je podržano još čitavim nizom zakona, pravilnika, uredbi i mišljenja ministarstva. Četiri najznačajnija kriterija koja se primjenjuju jednako u financijskom računovodstvu svih vrsta poduzetnika su [9]:

- primjena sustava dvojnog knjigovodstva,
- primjena načela nastanka događaja,
- obveza vođenja poslovnih knjiga,
- obveza izrade temeljnih financijskih izvještaja.

Iako su navedene osnove računovodstva poduzetnika jednake za sve poduzetnike, zbog razlika u računskim planovima i obveznosti njihove primjene, različitog sadržaja bilance i računa dobiti i gubitka te različite primjene poreznih propisa, računovodstva poduzetnika se ipak razlikuju s obzirom na to radi li se o računovodstvu poduzeća, banaka i drugih financijskih organizacija ili osiguravajućih i reosiguravajućih društava. Računovodstvo poduzeća vode poduzetnici koji nisu banke, financijske organizacije i osiguravajuća te reosiguravajuća društva. Oni sastavljaju bilancu i račun dobitka i gubitka na temelju minimalnih pozicija propisanih Zakonom o računovodstvu. Poduzeće kod priznavanja prihoda i rashoda primjenjuje načelo nastanka događaja, što znači da se oni evidentiraju u trenutku ispostavljanja računa, a ne u trenutku naplate potraživanja. Za priznavanje rashoda nije bitno

je li neki trošak ili rashod isplaćen, već je bitno da je nastao. „Kod proizvodnih djelatnosti postoji jedna specifičnost koja se ne pojavljuje kod ostalih djelatnosti. Troškovi u godini (obračunskom razdoblju) ne moraju biti jednaki rashodima u računu dobiti i gubitka. Do toga dolazi zbog dva razloga. Prvo, proizvodni troškovi mogu ostati sadržani u vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i zaliha gotovih neprodanih proizvoda pa će rashodi biti manji od proizvodnih troškova. Drugi je razlog što su u zalihama s početka godine sadržani troškovi prethodnog obračunskog razdoblja, te se može dogoditi da ukoliko se sve zalihe prodaju u tekućoj godini, rashodi budu veći od troškova tekućeg obračunskog razdoblja. Poduzetnik mora biti dobro upućen u proces vođenja knjiga te ovisno o veličini i vrsti djelatnosti odlučuje sam voditi knjige, osigurati dobru komunikaciju s računovođom i nesmetani tok financijskih informacija ili izabrati dio posla koji može sam obavljati, dok ostatak mora povjeriti stručnom računovođi“ [11]. Dvojno knjigovodstvo predstavlja potpuni cjeloviti sustav evidentiranja poslovnih promjena jer se u ovom sustavu, za razliku od jednostavnog knjigovodstva u kojem se bilježe posebni imovinski dijelovi i dugovi, bilježe svi dugovi i kapital, rashodi i konačan uspjeh poslovanja promatranog razdoblja. Dvojno knjigovodstvo obuhvaća svu imovinu poduzeća po dijelovima i ukupnom iznosu. Osnovna obilježja dvojnog knjigovodstva su da se svaka poslovna promjena knjiži usporedno na dva različita konta, na kojima uzrokuje promjene suprotne prirode. Na jednom kontu pozitivnu, na drugom kontu je negativna. Obvezne knjige dvojnog knjigovodstva jesu [12]:

- dnevnik u kojem se kronološki evidentiraju nastale promjene,
- glavna knjiga u kojoj se sve nastale promjene evidentiraju sustavno poredane po predmetu knjiženja.

Uz dnevnik i glavnu knjigu vode se i pomoćne knjige. Pomoćne knjige mogu biti analitičke evidencije imovine te druge pomoćne knjige koje dopunjuju podatke glavnoj knjizi. Osnovna metoda knjiženja u dvojnog knjigovodstvu su ručna metoda, koja može biti prijepisna ili kopirana metoda, strojna i elektronska metoda. Osim po tehnici knjiženja metode dvojnog računovodstva razlikuju se po poslovnim knjigama koje se koriste, način na koji se koriste te način povezivanja poslovnih knjiga. Kopiranom metodom otklonjeni su nedostaci prijepisnih metoda knjigovodstva, izbjegnuto je dvostruko knjiženje poslovnih promjena koje oduzima mnogo vremena, a time i mogućnost nastanka pogrešaka kod prepisivanja.

3.2. Računovodstvo neprofitnih organizacija

Svrha neprofitne organizacije nije ostvarivanje dobiti, a u njih spadaju sve organizacije koje se financiraju same temeljem donacija i sponzora, a nisu financirane iz proračuna. Organizacije koje se financiraju iz proračuna, poput jedinica lokalne samouprave i uprave, državne zdravstvene i obrazovne institucije i slično, iako su neprofitne moraju voditi proračunsko računovodstvo. Najvažniji propisi na kojima se temelji računovodstvo neprofitnih organizacija u Republici Hrvatskoj (RH) su Uredba o računovodstvu neprofitnih organizacija i Pravilnik o knjigovodstvu i računskom planu neprofitnih organizacija. Računovodstvo neprofitnih organizacija temelji se na računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija. Informacija u financijskom izvještaju je pouzdana kad u njoj nema značajne pogreške i pristranosti, odnosno kad vjerno odražava ono što predstavlja. Načelo pojedinačnog iskazivanja pozicija znači osiguravanje prikazivanja podataka pojedinačno po vrstama prihoda, rashoda, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Računovodstveni poslovi su prikupljanje i obrada podataka na temelju knjigovodstvenih isprava, priprema i vođenje poslovnih knjiga, priprema i sastavljanje financijskih izvještaja te prikupljanje i obrada financijskih podataka za statističke, porezne i druge potrebe.

Neprofitna organizacija dužna je prikupljati podatke i sastavljati knjigovodstvene isprave, voditi poslovne knjige te sastavljati financijske izvještaje na način kojim se omogućava provjera poslovnih događaja, utvrđivanje financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije, poštujući pri tome temeljna načela urednog knjigovodstva. Neprofitna organizacija vodi knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije. Neprofitna organizacija obvezna je u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i rashoda te o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Podaci se u poslovne knjige unose po nastanku poslovnog događaja, a najkasnije u roku primjerenom za sastavljanje financijskih izvještaja. Poslovne knjige dvojnog knjigovodstva koje vodi neprofitna organizacija jesu: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Prihodi i rashodi priznaju se uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja. Neprofitna organizacija dužna je sastavljati financijske izvještaje. Financijski izvještaji neprofitne organizacije jesu izvještaji o stanju i strukturi te promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda i rashoda [13].

3.3. Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika

Računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika u Hrvatskoj se primjenjuje od 2002. godine. Ono je definirano nizom propisa od kojih se ističu [14]:

- Zakon o proračunu,
- Zakon o proračunskom računovodstvu i Računskom planu,
- Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu,
- Pravilnik o utvrđivanju korisnika proračuna i o vođenju registra.

Računovodstvena načela na kojima se temelji računovodstvo proračuna i proračunskih korisnika su točnost, istinitost, pouzdanost i pojedinačno iskazivanje poslovnih događaja. Važno je spomenuti da se poslovni rashodi priznaju u trenutku njihova nastanka, a rashodi nabave dugotrajne nefinancijske imovine se iskazuju u izvještajnom razdoblju u kojemu je stjecanje (nabava) izvršena. Donacije nefinancijske imovine u okviru proračunskog sustava ne iskazuju se kao prihodi/rashodi već izravno mijenjaju vlastite izvore (kapital). Knjigovodstveno evidentiranje primitaka i izdataka organizirano je kao dvojno knjigovodstvo u skladu s Pravilnikom o računovodstvu i računskom planu proračuna. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige. Također, pored navedenih analitičkih knjigovodstva proračun i proračunski korisnici vode i knjigu blagajni, evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija, evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila, knjigu izlaznih računa i obračuna potraživanja, knjigu ulaznih računa i obračuna obveza te ostale pomoćne evidencije. „Financijski izvještaji proračuna i proračunskih korisnika su izvor podataka i informacija o trošenju javnog novca i osnova su komunikacije između države i stanovništva. Financijski izvještaji, također, kao izvor informacija o događajima i poslovnim procesima nastalim i provedenim tijekom razdoblja predstavljaju pripremu i podlogu za odlučivanje. Podaci sadržani u izvještajima predstavljaju potrebne informacije različitim korisnicima što podrazumijeva i različite namjene njihova korištenja“ [4]. Set temeljnih financijskih izvještaja sadržajno je prilagođen funkcijama sustava državnog računovodstva. Izvještajni sustav uključuje obvezu sastavljanja temeljnih financijskih izvještaja [4]:

- Bilanca,
- Izvještaj o poslovanju (prihodima i rashodima, primicima i izdacima),
- Izvještaj o novčanim tokovima,
- Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza,

- Izvještaj o obvezama,
- Izvještaj o ostvarenim vlastitim prihodima i rashodima,
- Bilješke.

3.4. Računovodstvo obrtnika i slobodnih zanimanja

Računovodstvo obrtnika vodi jednostavno knjigovodstvo (knjiga ulaznih i izlaznih računa), dok trgovačko društvo u skladu sa Zakonom o računovodstvu, vodi dvojno knjigovodstvo te sastavlja financijske izvještaje. Obrtnici su fizičke osobe koje obavljaju određenu djelatnost, podliježu zakonskim propisima vezano uz djelatnost koju obavljaju, a dužni su voditi poslovne knjige i to [15]:

- Knjiga primitaka i izdataka (KPI),
- Knjiga prometa (KP),
- Popis dugotrajne imovine,
- Knjigu ulaznih računa (URA),
- Knjigu izlaznih računa (IRA).

„Knjigovodstvena evidencija vodi se u knjizi primitaka i izdataka i to na načelu blagajne. Knjiga primitaka i izdataka služi za određivanje dohotka i porezne obveze, a prema Zakonu o porezu na dobit, Zakonu o računovodstvu, porezu na dohodak, porezu na potrošnju zaključuje se na kraju godine. Obrtnik mora sastaviti izvještaje za eksterne korisnike i izvršiti prijavu poreza na dohodak poreznoj upravi do 28.02. u tekućoj godini za prethodnu godinu“ [16].

4. Obrt i obrtnički način poslovanja

Obavljanje obrta u Republici Hrvatskoj regulirano je Zakonom o obrtu. Obrt je „samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu sa zakonom, od strane fizičkih osoba sa svrhom postizanja dobiti, koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Obrtnik je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba. Pri obavljanju obrta dopuštena je svaka gospodarska djelatnost koja nije zakonom zabranjena“ [16]. Postoje tri vrste obrta u smislu Zakona o obrtu, a to su [16]:

- slobodni obrti (za koje se kao uvjet obavljanja ne traži stručna osposobljenost ili majstorski ispit),
- vezani obrti (za koje se kao uvjet obavljanja traži stručna osposobljenost ili majstorski ispit) i
- povlaštene obrti (koje obrtnik smije obavljati samo na temelju povlastice koje izdaje nadležno ministarstvo ovisno o vrsti obrta).

Stupanj i vrsta stručne spreme potrebne za obavljanje vezanih i povlaštenih obrta propisani su Pravilnikom o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica.

4.1. Uvjeti za obavljanje obrta

Fizička osoba može obavljati obrt ako ispunjava sljedeće opće uvjete [16]:

- da joj pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili odlukom Suda časti Hrvatske obrtničke komore nije izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti dok ta mjera traje,
- da ima pravo korištenja prostora ako je to potrebno za obavljanje obrta.

Posebni uvjeti [16]:

- stručna osposobljenost, odgovarajuća srednja stručna sprema ili položen majstorski ispit, ako se radi o vezanom obrtu,
- udovoljavanje posebnim zdravstvenim uvjetima ako je to propisano zakonom,
- povlastica u slučaju obavljanja povlaštenih obrta.

„Iznimno, fizička osoba koja želi obavljati vezani obrt i ispunjava opće uvjete, ali ne ispunjava i poseban uvjet stručne osposobljenosti, odgovarajuće srednje stručne spreme ili položenog majstorskog ispita, može obavljati vezani obrt ukoliko na takovim poslovima zaposli radnika, u punom radnom vremenu, koji udovoljava propisanim uvjetima što se i upisuje u obrtni registar. Posebna je povoljnost predviđena za obrte sa sjedištem na područjima određenim Zakonom o područjima posebne državne skrbi, Zakonom o brdsko - planinskim područjima i Zakonom o otocima, koje fizičke osobe mogu obavljati bez položenog majstorskog ispita ukoliko imaju odgovarajuću srednju stručnu spremu uz uvjet da majstorski ispit polože naknadno, u roku od 3 godine od dana upisa obrta u obrtni registar. Prostor, oprema i sredstva potrebna za obavljanje obrta moraju udovoljavati minimalnim tehničkim i ostalim uvjetima određenim posebnim propisima koji se odnose na obavljanje određene gospodarske djelatnosti“ [16].

4.2. Otvaranje obrta

„Za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu. Za obavljanje povlaštenih obrta obrtnik mora imati i povlasticu, odnosno dozvolu. Obrtnicu izdaje mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba na području kojega će biti sjedište obrta, a povlasticu izdaje nadležno ministarstvo, odnosno drugo tijelo čija je nadležnost utvrđena posebnim propisom, ovisno o djelatnosti obrta“ [16].

Sadržaj i oblik obrtnice propisuje pravilnikom ministar nadležan za obrt. Ministar nadležan za obrt odlukom utvrđuje cijenu obrtnice. Obrt se upisuje u Obrtni registar na temelju rješenja koje izdaje mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba. Obrtni registar je javan. Oblik i način vođenja Obrtnog registra te mogućnost njegovog korištenja propisuje ministar nadležan za obrt. Obrtnica sadrži matični broj obrta koji je identifikacijska oznaka obrta i osobni identifikacijski broj (OIB) obrtnika. Mjesno nadležni ured državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba izdat će obrtnicu, odnosno rješenje kojim se odbija izdavanje obrtnice najkasnije u roku od 15 dana od dana uredno podnesenog zahtjeva za izdavanje obrtnice [16]. Upisom obrta u Obrtni registar obrtnik je dužan početi s obavljanjem obrta u roku od godine dana od dana izdavanja obrtnice. Obrtnik je dužan najkasnije osam dana prije početka obavljanja obrta prijaviti obavljanje obrta mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom

uredu Grada Zagreba koji će o tome odmah izvijestiti nadležna tijela. Mjesno nadležni ured državne uprave u županiji dužan je sva izvršna rješenja u svezi s obavljanjem obrta dostaviti nadležnom tijelu za poslove financija, nadležnim inspekcijama, Hrvatskoj obrtničkoj komori, nadležnom Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje Državnom zavodu za statistiku. Poduzeće je ime pod kojim obrt posluje, a sadrži naziv obrta, oznaku obrta, ime i prezime obrtnika i sjedište, a može sadržavati i posebne oznake. Poduzeće se mora istaknuti na adresi sjedišta obrta i izdvojenih pogona u kojima se obavlja obrt ili na mjestu gdje se obrt obavlja ako se radi o obrtima za koje nije potreban prostor. Sjedište obrta je mjesto u kojem se obavlja obrt. Ako se obrt obavlja u više mjesta, sjedište je u jednome od mjesta koje obrtnik odredi. Ako za obavljanje obrta nije potreban prostor, sjedište obrta je mjesto u kojemu obrtnik ima prebivalište, odnosno boravište. Obrtnik može obavljati samo one obrte koji su obuhvaćeni obrtnicom, a u slučaju povlaštenih obrta samo one za koje je dobio povlasticu odnosno dozvolu. Povlastica odnosno dozvola se ne može prenijeti na drugu osobu [16].

Trošak otvaranja obrta iznosi oko 470 kuna, od čega je trošak izdavanja obrtnice 200 kuna, a 270 kuna je administrativna pristojba za postupak registracije. Iznimno, u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2012. godine, za izdanu obrtnicu, fizička osoba se oslobađa plaćanja iste pa u tom razdoblju trošak otvaranja obrta iznosi oko 270 kuna. Plaćanja cijene obrtnice oslobođene su fizičke osobe koje otvaraju obrt na područjima određenim Zakonom o područjima posebne državne skrbi, Zakonom o brdsko-planinskim područjima i Zakonom o otocima, osobe prijavljene na Zavodu za zapošljavanje starije od 45 godina ili s najmanje 20 godina radnog staža, branitelji osobe koje temeljem Programa "Poticaj za uspjeh" registriraju obrt za ugostiteljsku djelatnost kapaciteta ne većeg od 40 soba ili 20 apartmana ili 100 kamp jedinica [16].

5. Računovodstvo obrtnika

„Računovodstvo obrtnika se temelji na moderniziranoj varijanti jednostavnog knjigovodstva. Prema tome, sustav računovodstva koji primjenjuju obrtnici, obveznici poreza na dohodak (dohodaši) i slobodna zanimanja nije utemeljen na dvojnomo knjigovodstvu. Glavna karakteristika računovodstva obrtnika dohodaša je primjena „načela blagajne“ kod knjiženja primitaka kao prihoda i izdataka kao rashoda. Za razliku od proračunskih korisnika to načelo se ne primjenjuje na nabavu dugotrajne imovine, već se ona amortizira kao kod ostalih poduzetnika“ [5].

5.1. Načelo blagajne

Načelo blagajne znači da se primici i izdatci utvrđuju tek nakon primljenih uplata, odnosno obavljenih isplata. Primitci se još nazivaju i priljevi, a obuhvaćaju sva dobra koja imaju novčanu vrijednost i nastaju obavljanjem samostalne obrtničke djelatnosti. Izdatci ili odljevi su također sva dobra izražena u novcu koja se daju drugim pravnim i fizičkim osobama u svrhu radi ostvarivanja poslovnih primitaka. Ako primici i izdatci nisu evidentirani u novcu, oni se onda utvrđuju kao primici i izdatci u naravi. Međutim ako priljevi, odnosno odljevi nisu obavljeni u novcu nego u drugim dobrima, treba ih utvrđivati i evidentirati kao primitke i izdatke u naravi. Pritom se nenovčani primitci utvrđuju prema tržišnoj vrijednosti, a nenovčani izdatci se utvrđuju prema cijenama nabave ili cijenama koštanja.

5.2. Poslovni primitci i poslovni izdatci

„Poslovnim primitcima se smatraju sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i dr.) koja imaju novčanu vrijednost i koju porezni obveznik primi obavljanjem obrtničke i druge djelatnosti koja se oporezuje kao obrt u poreznom razdoblju prema njihovoj tržišnoj vrijednosti“ [17]. „Oni se evidentiraju u Obrascu KPI u stupcima 5,6,7 i ukupni primitci u stupcu 9, pri čemu treba voditi računa o načelu blagajne jer se poslovnim primitcima smatraju samo naplaćena potraživanja“ [18].

„Poslovni izdaci su odljevi dobara s novčanom vrijednošću izvršeni radi ostvarivanja ili osiguranja primitaka tijekom poreznog razdoblja. Oni se evidentiraju u stupcima 10, 11, 12, 14 te ukupni izdatci u stupcu 15 Obrasca KPI. Izdatak nastaje u trenutku kada je obavljena isplata“ [18]. Poslovnim izdacima se ne smatraju izdaci koji su nastali u vezi s osobnim potrebama poreznog obveznika ili pak nisu nastali s namjerom ostvarivanja poreznih primitaka.

5.3. Poslovne knjige obveznika PDV-a i poreza na dohodak

Svaki porezni obveznik je dužan voditi poslovne jer one služe kao temelj za izradu poreznih izvješća i utvrđivanje financijskog rezultata. Za obrte je utvrđivanje dohotka određeno kao razlika poslovnih primitaka i izdataka po načelu blagajne. Obrtnici i ostali obveznici poreza na dohodak su dužni voditi poslovne knjige i evidencije propisane Zakonom i Pravilnikom o porezu na dodanu vrijednost.

Poslovne knjige i evidencije prema propisima o dohotku su [18]:

- Knjiga primitaka i izdataka (Obrazac KPI),
- Popis dugotrajne imovine (Obrazac DI),
- Knjiga prometa (Obrazac KPR),
- Evidencija o tražbinama i obvezama (Obrazac TO).

Poslovne knjige prema propisima o PDV-u su knjiga primljenih (ulaznih) računa (URA) i knjiga izdanih (izlaznih) računa (IRA).

5.3.1. Knjiga primitaka i izdataka - Obrazac KPI

Knjiga primitaka i izdataka je evidencija o dnevnim ukupnim poslovnim primitcima i izdancima u poreznom razdoblju što ih se bilježi u Obrascu KPI prema „ načelu blagajne“ čl. 12. st. 4. Zakona o porezu na dohodak. Mjesečni obveznici poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) trebaju primitke i izdatke po načelu blagajne, provesti do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec [17]. Obveznici poreza na dohodak trebaju voditi samo jednu Knjigu primitaka i izdataka, neovisno o broju poslovnih jedinica, a isto vrijedi i za zajednički obrt. Tijekom kalendarske godine kao poreznog razdoblja porezni obveznik iskazuje i izdatke

otpisa odnosno amortizacije dugotrajne imovine (prema popisu dugotrajne imovine). PDV na vlastitu potrošnju, kao i na besplatne isporuke i druga davanja nije porezno priznati izdatak i ne iskazuje se u Knjizi primitaka i izdataka. Knjizi primitaka i izdataka od naplaćenih primitaka oduzima se naplaćeni PDV, a od plaćenih izdataka oduzima se plaćeni PDV iz plaćenih primljenih računa.

5.3.2. Popis dugotrajne imovine

Popis dugotrajne imovine Obrazac DI služi za utvrđivanje otpisa ili amortizacije dugotrajne imovine u koju se unosi stvari i prava, ako su njihove nabavne cijene, odnosno troškovi proizvodnje veći od 2.000,00 kn i ako im je vijek trajanja dulji od godinu dana. Nabavna vrijednost investicijskih dobara koja se unose u Popis dugotrajne imovine ravnomjerno se otpisuje u razdoblju njihova korištenja. Moguć je i ubrzani otpis pri čemu se propisani vijek trajanja prema Pravilniku o amortizaciji može skratiti najviše za jednu polovinu. Ako se investicijsko dobro zbog uništenja više ne može koristiti ili ako se proda, tada se njegova knjigovodstvena vrijednost u cjelini otpisuje u godini u kojoj je dobro uništeno, prodano ili izuzeto. Obračunana amortizacija počinje od prvog dana mjeseca koji slijedi iza mjeseca u kojemu je dugotrajna imovina stavljena u uporabu i priznaje se kao porezni izdatak. Osnovica za obračun amortizacije jest nabavna vrijednost (trošak nabave) pojedinog predmeta dugotrajne imovine.

5.3.3. Knjiga prometa (Obrazac KP)

Knjiga prometa je evidencija u koju se na kraju radnog dana, a najkasnije prije početka idućeg radnog dana, upisuju primitci naplaćeni u gotovu novcu. Knjiga prometa vodi se za svaku poslovnu jedinicu posebno. Ova evidencija se ne mora voditi ako se tražene podatke osigurava dnevno u Obrascu KPI ili u evidencijama koje su propisane drugim zakonima, npr. u Knjizi izlaznih računa (IRA) ili u Knjizi popisa, uz uvjete da ih se vodi na mjestu gdje se naplaćuju primitci.

5.3.4. Evidencija o tražbinama i obvezama (Obrazac TO)

Evidencija o tražbinama i obvezama sadrži sve podatke o svim primljenim i ispostavljenim računima koji imaju oznaku R-1 i R-2. Ovu evidenciju ne trebaju voditi obveznici PDV-a koji vode knjige ulaznih i izlaznih računa tako da u njih upisuju sve primljene i ispostavljene račune. U slučaju da obrtnik svoje račune evidentira u knjigama ulaznih i izlaznih računa, onda treba voditi i evidenciju o tražbinama i obvezama.

5.3.5. Knjige ulaznih i izlaznih računa URA i IRA

Obrtnici obveznici PDV moraju voditi tri knjige izlaznih (IRA) i četiri knjige ulaznih računa (URA). Svote upisane u Knjigu izdanih i primljenih računa se zbrajaju i koriste za popunjavanje porezne prijave i utvrđivanje porezne obveze na Obrascu PDV i Obrascu za konačni obračun PDV-a (PDV-K). Knjige je potrebno zbrojiti za svako obračunsko razdoblje te iskazati i kumulativni zbroj (od početka godine zaključno s tim obračunskim razdobljem), a na kraju kalendarske godine – poslovne godine treba ih zaključiti. U Knjigu IRA, temeljem isprava o dnevnom prometu, gotovinski promet može se upisati u jednoj svoti, za cijelo obračunsko razdoblje. Postoje dva načina za vođenje knjiga ulaznih i izlaznih računa. Prvi način podrazumijeva evidentiranje svih računa kronološki, dok drugi način podrazumijeva evidentiranje samo plaćenih računa. Ako se PDV ili pravo na predporez utvrđuje kao razlika između PDV-a zaračunatog u naplaćenim i plaćenim računima u obračunskom razdoblju, obrtnici nisu obvezni voditi evidenciju o tražbinama i obvezama (TO). Ako se ta razlika između PDV-a po naplaćenim izlaznim računima i pretporez po plaćenim ulaznim računima utvrđuje istekom obračunskog razdoblja, obrtnici su obvezni voditi evidenciju o TO.

5.4. Porezi na osnovi obavljanja obrtničke djelatnosti

Najvažniji porezi u ovom dijelu oporezivanja obrtnika su porez na dohodak, porez na dobit i porez na dodanu vrijednost. Porez na dohodak je porez koji se plaća na ostvareni dohodak od samostalne djelatnosti, a koji se računa tako da se od ukupnih primitaka oduzmu

ukupni izdatci, odbiju dodatni odbitci te se na temelju toga ostvarenog neto dohotka po poreznim skupinama računa obveza za porez [17]. Dohodak od obrta što se utvrđuje prema poslovnim knjigama je razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka koji su nastali u istom poreznom razdoblju. Primitci i izdatci utvrđuju se prema njihovoj tržišnoj vrijednosti, i to prema načelu blagajne. To znači da se primitci utvrđuju tek nakon primljenih uplata, a izdatci nakon obavljenih isplata. Porezni obveznik poreza na dohodak jest obrtnik koji ostvaruje dohodak. U slučaju da više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka fizička osoba zasebno, i to za svoj udio u zajednički ostvarenom dohotku, koji se dijeli na pojedine supoduzetnike prema ugovoru, a ako ugovor nije zaključen, dohodak ili gubitak dijeli se na jednake dijelove. Mjesečni predujam poreza na dohodak na temelju poslovnih knjiga određuje porezna uprava poreznim rješenjem. Obrtnik koji započinje samostalno obavljati djelatnost ne plaća predujmove poreza na dohodak do podnošenja prve godišnje porezne prijave [17]. Nakon podnošenja iste utvrđuje se porezna obveza za razdoblje u kojem je porezni obveznik počeo obavljati djelatnost. Obrtnik koji je počeo obavljati samostalnu djelatnost počinje plaćati predujam poreza na dohodak od samostalne djelatnosti od mjeseca u kojem je rješenje o plaćanju predujma izdano. Porezna osnovica poreza na dohodak jest razlika između ukupnih primitaka i izdataka od koje se odbije [17]:

- iznos plaća novozaposlenih osoba,
- iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu te za naukovanje za obrtnička zanimanja prema Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu te posebnim propisima donesenima na temelju tog zakona,
- iznos izdataka za istraživanje i razvoj.

U poslovne primitke ulaze [17]:

- sva dobra što ih obrtnik u okviru samostalne djelatnosti primi u poreznom razdoblju,
- primitci koji su ostvareni od prodaje i izuzimanja stvari i prava koja služe za obavljanje samostalne djelatnosti,
- manjkovi dobara, kalo, rasip, kvar i lom prema odredbama propisa iznad visine koja je utvrđena odlukom Hrvatske obrtničke komore (HOK-a),
- primljeni predujmovi,
- naplaćene zatezne kamate,
- izuzimanje dobara i usluga,
- primitci od otuđenja ili likvidacije djelatnosti te
- svi ostali primitci u svezi s obavljanjem poduzetničke djelatnosti.

Poslovni izdatci koji se mogu koristiti za izračun porezne osnovice su svi poduzetnikovi odljevi dobara tijekom poreznog razdoblja u cilju stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitaka, a u svezi su s neposrednim obavljanjem obrtničke djelatnosti. Izdatci za materijal, robu, energiju i usluge koje služe za stjecanje dohotka priznaju se u visini nabavne cijene ili proizvodnog troška način i prema stopama koje su propisane Zakonom o porezu na dobit [17]. Porezno se ne priznaju [17]:

- 70% izdataka reprezentacije,
- PDV na vlastitu potrošnju, besplatne isporuke kao i drugi slični izdatci,
- obrtnikovi primitci iznad propisanih iznosa po osnovi naknada, potpora i nagrada,
- dnevnice i troškovi službenog putovanja iznad propisanih iznosa,
- 30% izdataka u svezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz obrtnika i zaposlenih osoba, ako se po osnovi korištenja tih sredstava za osobni prijevoz ne utvrđuje plaća ili drugi dohodak,
- svi drugi izdatci koji nisu u izravnoj svezi s obavljanjem obrtničke djelatnosti.

Nakon što se odbiju navedene točke i mogući preneseni gubitak koji je nastao u prethodnim razdobljima (najviše zadnjih pet godina), razlika se naziva dohodak od obrta koji se utvrđuje prema poslovnim knjigama. Od njega se odbije osobni odbitak te se dobije porezna osnovica za primjenu propisanih stopa. Obrtnici koji su obveznici poreza na dohodak od obrta što se utvrđuje na temelju poslovnih knjiga obvezni su po toj osnovi podnositi godišnju poreznu prijavu poreza na dohodak. Obrtnik prijavu podnosi nadležnoj ispostavi porezne uprave prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu do kraja veljače tekuće godine za prethodnu godinu. Obrtnik je dužan u godišnjoj poreznoj prijavi iskazati samo dohodak od samostalne djelatnosti i dohodak od nesamostalnog rada (ako je ostvaren). Ako uz dohodak za koji je obvezan podnijeti poreznu prijavu iskaže i dohodak iz ostalih izvora obvezan je iskazati ukupno ostvareni dohodak u kalendarskoj godini. Porez na dohodak po godišnjoj poreznoj prijavi plaća se u roku od 15 dana od dana dostave rješenja poreznom obvezniku.

Porezni obveznik poreza na dobit je [19]:

1. obrtnik kad ispunjava samo jedan od narednih uvjeta:
  - ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario ukupni primitak veći od 2.000.000,00 kn,
  - ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvario dohodak veći od 400.000,00 kuna,

- ako ima dugotrajnu imovinu u vrijednosti većoj od 2,000.000 kuna (prema nabavnoj vrijednosti dugotrajne imovine),
  - ako je u prethodnom poreznom razdoblju prosječno zapošljavao više od 15 radnika.
2. obrtnik ako do kraja tekuće godine podnese pisani zahtjev nadležnoj ispostavi porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu da u idućoj kalendarskoj godini želi plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak. Rješenje kojim se usvaja zahtjev obvezuje poreznog obveznika sljedećih pet godina. U opravdanim slučajevima porezna uprava može odobriti i kraći rok prelaska s plaćanja poreza na dohodak na porez na dobit i obratno.

Na dobiveni rezultat zbrajaju se stavke koje utječu na smanjenje gubitka, a to su [19]:

- svota amortizacije iznad propisanih iznosa,
- 70% troškova reprezentacije, u visini troškova nastalih iz poslovnog odnosa s poslovnim partnerom,
- 30% troškova za osobni prijevoz, osim troškova osiguranja i kamata, a koji su nastali u svezi s vlastitim ili unajmljenim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz,
- troškove izuzimanja koji se odnose na privatni život, uključujući i pripadajući PDV (izuzimanja koja nisu u novcu procjenjuju se prema usporedivoj tržišnoj vrijednosti),
- vrijednosna usklađivanja i otpis potraživanja (iznimno, priznaje se otpis zastarjelih potraživanja koja u svakom pojedinom poreznom razdoblju ne prelaze 5.000,00 kuna po pojedinom dužniku koji nije fizička osoba),
- vrijednosna usklađivanja zaliha i financijske imovine,
- troškove rezerviranja,
- sve druge rashode koji nisu izravno u svezi s ostvarivanjem dobiti i druge svote povećanja porezne osnovice koje nisu bile uključene u poreznu osnovicu.

Od dobivenog rezultata oduzimaju se stavke koje smanjuju poreznu osnovicu odnosno povećavaju porezni gubitak, a to su [19]:

- prihodi od dividendi i udjela u dobiti,
- prihodi od vrijednosnih usklađivanja dionica i udjela (nerealizirana dobit) ako su bili uključeni u poreznu osnovicu,
- prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja koja su u prethodnim poreznim razdobljima bila uključena u poreznu osnovicu, a nisu isključena iz porezne osnovice kao porezno priznat rashod,

- rashodi ranijih razdoblja koji su bili uključeni u poreznu osnovicu,
- svote amortizacije koja nije bila porezno priznata u ranijim razdobljima,
- iznos smanjenja porezne osnovice zbog promjene metode utvrđivanja porezne osnovice (obveznik poreza na dohodak postaje obveznik poreza na dobit),
- državne potpore za obrazovanje i izobrazbu,
- državne potpore za istraživačko razvojne projekte,
- olakšice za zapošljavanje.

Porezna stopa poreza na dobit obračunava se i plaća po stopi od 20%. Porezni obveznik plaća predujam poreza na osnovi godišnje porezne prijave za prethodnu kalendarsku godinu, odnosno za prethodno porezno razdoblje. Obveznici poreza na dobit dužni su poreznoj upravi dostaviti godišnju prijavu poreza na dobit, s obračunatim porezom, i to najkasnije četiri mjeseca nakon isteka kalendarske godine. Uz prijavu poreza na dobit dostavljaju se [19]:

- financijska izvješća (bilanca i račun dobiti i gubitka),
- posebni obračun za korištena oslobođenja, olakšice i poticaje (ako su korištene),
- izjava o načinu korištenja više plaćenog poreza na temelju porezne prijave (ako je predujmovima plaćeno više poreza nego što je obračunato u poreznoj prijavi),
- pregled razlika između podataka u bilanci i računu dobiti i gubitka i podataka u poreznoj prijavi,
- pregled prenesenog gubitka po godinama (ako je prijavljen porezni gubitak).

Porezni obveznik dužan je utvrditi poreznu obvezu i platiti porez s danom podnošenja porezne prijave.

Porezni obveznik poreza na dodanu vrijednost jest [20]:

- obrtnik kojem je u prethodnoj kalendarskoj godini vrijednost ukupnih godišnjih oporezivih isporuka dobara i obavljenih usluga bila veća od 85.000,00 kn, osim u slučaju da sam zatraži da bude obveznik poreza na dodanu vrijednost iako mu je vrijednost ukupnih godišnjih oporezivih isporuka dobara i usluga manja od 85.000,00 kn (od 01. siječnja 2013. godine) ako je ta vrijednost u prethodnoj kalendarskoj godini bila veća od 230.000,00 kn,
- obrtnik uvoznik,
- obrtnik kojem uslugu obavi poduzetnik sa sjedištem u inozemstvu, ako se radi o usluzi koja je oporeziva u tuzemstvu,
- obrtnik izdavatelj računa ako na računu za ispostavljena dobra i obavljene usluge izdvojeno iskaže PDV iako za to nije ovlašten,

- obrtnik koji na području Republike Hrvatske nema prebivalište ili uobičajeno boravište, a u tuzemstvu obavlja oporezive isporuke dobara ili usluga, osim usluga koje su oporezive u tuzemstvu, a za koje je domaći primatelj usluga obavezan obračunati i uplatiti PDV.

Obrtnik je dužan prijaviti se u nadležnoj ispostavi porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu radi upisa u Registar poreznih obveznika najkasnije do 15. siječnja tekuće godine kad je vrijednost njegovih ukupnih oporezivih isporuka dobara i obavljenih usluga u prethodnoj kalendarskoj godini bila veća od 85.000,00 kn. PDV se plaća [20]:

- na isporuke u tuzemstvu svih vrsta dobara i na tuzemstvu obavljenih usluga uz naknadu, ako im je mjesto oporezivanja u tuzemstvu,
- na uvoz dobara u tuzemstvo, pri čemu se pod uvozom razumijeva i unos i prijam i drugi oblici uvoza dobara,
- na isporuke dobara i usluga što su obavljene bez naknade ili s popustom poreznom obvezniku, ili zaposlenicima ili drugim osobama u nepoduzetničke svrhe,
- na primljene predujmove,
- na usluge oporezive u tuzemstvu što ih domaćem poduzetniku obavi inozemni poduzetnik,
- kad domaći poduzetnik izdvojeno iskaže PDV na računu za isporučena dobra i obavljene usluge, iako za to nije ovlašten,
- na isporuke svih vrsta dobara i sve vrste usluga koje se obavljaju na osnovi zakonskih odredbi ili odluka državnih tijela.

PDV se ne obračunava i ne plaća u sljedećim slučajevima [20]:

- kada se isporučitelju vrati isporučeno dobro u istom stanju,
- kada isporučitelj u jamstvenom roku zamijeni isporučeno dobro drugim istovrsnim dobrom iste ili približne kakvoće i vrijednosti,
- ako se opozove isporuka za koju je ispostavljen račun temeljem kojeg je primatelj računa iskoristio pravo odbitka pretporeza,
- u slučaju isporuke dobra manje vrijednosti,
- u slučaju prijenosa imovinskih prava sa ostavitelja na jednog ili više nasljednika u slučaju nastavka poduzetničke djelatnosti.

Obrtnik koji je porezni obveznik PDV-a mora za obračunsko razdoblje sam utvrditi i obračunati obvezu PDV-a i iskazati je u prijavi PDV-a. On mora predati prijavu PDV-a na

propisanom obrascu mjerodavnoj ispostavi porezne uprave prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu, i to do zadnjeg dana u tekućem mjesecu po proteku obračunskog razdoblja, bez obzira na to jesu li u tom razdoblju obavljene oporezive isporuke. Poreznu obvezu ili pravo na povrat PDV-a obrtnik obveznik poreza na dohodak utvrđuje u obračunskom razdoblju tako da se obračunati PDV u primljenim naknadama za izdane račune po isporučenim dobrima i obavljenim uslugama u obračunskom razdoblju umanju za iskazani i plaćeni pretporez po ulaznim računima za u tom obračunskom razdoblju primljene isporuke dobara i usluga. Obrtnik obveznik poreza na dohodak koji obračunava PDV za isporučena dobra i obavljene usluge prema primljenim naknadama može u obračunskom razdoblju odbiti pretporez samo ako račun za primljena dobra ili obavljene usluge sadrži sve podatke propisane Zakonom o PDV-u, ako je primljen od drugog obveznika PDV-a, ako je isporuka dobara i usluga obavljena u poduzetničke svrhe te ako je račun za isporučena dobra i usluge plaćen [20].

5.5. Paušalno oporezivanje obrtničke djelatnosti

Prema odredbama Zakona o porezu na dohodak te Pravilnika o porezu na dohodak, oporezivi dohodak što ga ostvaruju fizičke osobe koje se bave samostalnom obrtničkom djelatnošću utvrđuje se na temelju podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija, i to: Knjige primitaka i izdataka, Popisa dugotrajne imovine, Knjige prometa te Evidencije o tražbinama i obvezama [17].

Uvažavajući načelo blagajne, nastali poslovni događaji evidentiraju se u Knjizi primitaka i izdataka prema novčanim priljevima i odljevima sredstava, a ostvareni dohodak kao osnovica za oporezivanje, utvrđuje se kao razlika između naplaćenih primitaka i plaćenih porezno dopustivih izdataka [18]. Osim utvrđivanja dohotka na osnovi podataka iskazanih u poslovnim knjigama, fizičke osobe koje obavljaju samostalnu obrtničku djelatnost te djelatnost poljoprivrede i šumarstva mogu, uz zadovoljenje propisanih uvjeta, dohodak te porez i prirez na dohodak utvrđivati i plaćati u paušalnoj svoti. Paušalno oporezivanje samostalnih djelatnosti provodi se i sukladno odredbama Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, kojim su točno propisani uvjeti i vrste samostalnih djelatnosti kojima se dohodak može utvrđivati u paušalnoj svoti, uvjeti koje moraju ispunjavati fizičke osobe ako obavljaju djelatnost u supoduzetništvu te evidencije i novo

godišnje izvješće koje se podnosi na Obrascu paušalnog dohotka od samostalne djelatnosti (PO-SD) [21]. Porezni obveznici koji ostvaruju dohodak iznajmljivanjem stanova, soba i postelja putnicima i turistima i organiziranjem kampova, uz zadovoljenje propisanih uvjeta, također mogu dohodak utvrđivati u paušalnoj svoti, ali prema posebnom Pravilniku o djelatnostima iznajmljivanja stanova, soba i postelja, tako da se paušalno oporezivanje na njih ne odnosi [22]. Visina paušalnog poreza na dohodak utvrđuje se poreznim rješenjem kojeg donosi nadležna ispostava Porezne uprave prema mjestu prebivališta ili uobičajenog boravišta poreznog obveznika. U paušalnom rješenju iskazuje se svota godišnjeg paušalnog dohotka te godišnja i mjesečna svota paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak, kao i rokovi plaćanja paušalnog poreza. Izdano porezno rješenje o godišnjem paušalnom dohotku, vrijedi sve do donošenja novog rješenja, ako se tijekom poreznog razdoblja nisu promijenili uvjeti za utvrđivanje paušalnog poreza, a što Porezna uprava provjerava na osnovi dostavljenih podataka iz godišnjeg Obrasca PO-SD po isteku poreznog razdoblja. Ovisno od ostvarenih ukupnih godišnjih primitaka, uvedene su tri razine godišnjeg paušalnog poreza, koje su prikazane u sljedećoj tablici.

UKUPNI PRIMICI	GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA	GODIŠNJI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK
Od 0,00 - 85.000,00 kn	12.750,00 kn	1.530,00 kn
Od 85.000,01 - 115.000,00 kn	17.250,00 kn	2.070,00 kn
Od 115.000,01 - 149.500,00 kn	22.425,00 kn	2.691,00 kn

Tablica 5.1: Godišnji paušalni dohodak za obrt

Izvor: http://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf, dostupno 1.7.2015.

Godišnja paušalna porezna osnovica u prvoj razini utvrđena je u svoti od 12.750,00 kn, a ista čini razliku između primitaka u svoti od 85.000,00 kn i porezno priznatih izdataka u visini od 85%. Mjesečni paušalni porez na dohodak utvrđen je u svoti od 127,50 kn na način da se godišnja porezna osnovica pomnoži s poreznom stopom od 12% te podijeli s brojem mjeseci poreznog razdoblja kalendarske godine u kojima se obavlja samostalna djelatnost. Navedeno je prikazano u sljedećoj tablici.

GODIŠNJA POREZNA OSNOVICA	GODIŠNJI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK	MJESEČNI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK
12.750,00 kn	1.530,00 kn	127,50 kn
17.250,00 kn	2.070,00 kn	172,50 kn
22.425,00 kn	2.691,00 kn	224,25 kn

Tablica 5.2: Mjesečni paušalni porez na dohodak za obrt

Izvor: http://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf, dostupno 1.7.2015.

Mjesečni paušalni porez uvećava se za propisanu stopu prireza ako porezni obveznik ima prebivalište ili uobičajeno boravište na području na kojemu je gradskom odlukom propisana obveza plaćanja prireza.

6. Zaključak

Obrtnik u smislu Zakona o obrtu je fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti radom drugih osoba. Dopuštena je svaka gospodarska djelatnost koja nije zakonom zabranjena. Za obavljanje slobodnih, vezanih i povlaštenih obrta obrtnik mora imati obrtnicu. Obrtnik može obavljati samo one obrte koji su obuhvaćeni obrtnicom. Fizičke osobe obrtnici spadaju u skupinu obveznika PDV-a koji porez na dodanu vrijednost obračunavaju prema primljenim (naplaćenim) naknadama, odnosno koji poreznu obvezu utvrđuju prema tzv. „načelu blagajne“. Ovo je temeljni kriterij razlikovanja obveznika PDV-a od pravnih osoba i obrtnika, „dobitasa“ koji poreznu obvezu utvrđuju prema kriteriju primljenih i izdanih računa. Obveznik poreza na dohodak je fizička osoba koja ostvaruje dohodak u Hrvatskoj. Dohodak se utvrđuje prema evidentiranim podacima u Knjizi KPI, kao razlika između poslovnih primitaka i izdataka u poreznom razdoblju. Fizička osoba obveznik poreza na dobit obvezna je voditi poslovne knjige sukladno načelima sustava dvojnog knjigovodstva. Zakonom o porezu na dohodak i Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti obrtnicima je omogućeno paušalno oporezivanje. Porezni obveznik paušalnog oporezivanja obrtničke djelatnosti je fizička osoba koja ostvaruje primitke od obavljanja samostalne djelatnosti obrta u skladu s propisima o obrtu. Jedna od prednosti prilikom otvaranja obrta su jednostavnost osnivanja – postupak registracije i niski troškovi osnivanja. Druga prednost je mogućnost brzog početka obavljanja djelatnosti nakon podnošenja zahtjeva za registraciju obrta (ured izdaje obrtnicu u roku od 15 dana), a kad se registrira d.o.o. poslovanje može započeti tek po primitku rješenja Trgovačkog suda da je upisom u registar d.o.o. steklo pravnu i poslovnu sposobnost. Za obrt nije propisan temeljni kapital ni temeljni uložci (za osnivanje d.o.o. a potreban je minimalni temeljni kapital u iznosu od 20.000,00 kn). Još jedna prednost kod otvaranja obrta je jednostavnost vođenja poslovnih knjiga – obrtnik vodi poslovne knjige po načelu jednostavnog knjigovodstva, bez uporabe kontnog plana. Njegove osnovne knjige su Knjiga primitaka i izdataka, i Knjiga prometa, na temelju kojih se utvrđuje dohodak te ostale poslovne knjige koje obrtnici vode ovisno o djelatnosti.

Literatura

- [1] <http://profitiraj.hr/uloga-racunovodstva-u-modernom-poslovanju/>, dostupno 5.6.2015.
- [2] <http://www.final-bosanci.hr/hr/forum/2010/?v=uloga-racunovodstva>, dostupno 5.6.2015.
- [3] Safret, M.: Knjigovodstvo s bilanciranjem 1, Školska knjiga, Zagreb, 2000.
- [4] Grupa autora: Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika Hrvatske, Zagreb, 1995.
- [5] Belak, V.: Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb, 2006.
- [6] Žager, K., Žager, L.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 1999.
- [7] Vujević, I.: Financijska analiza, Ekonomski fakultet Split, Split, 2003.
- [8] Ramljak, B.: Računovodstvene politike u malim poduzećima, doktorska disertacija, Ekonomski fakultet Split, Split, 1999.
- [9] Zakon o računovodstvu, NN 109/07, 54/13, 121/14
- [10] https://bib.irb.hr/datoteka/457116.B._Ramljak_Financijsko_izvjestavanje_za_SME.doc, dostupno 20.6.2015.
- [11] https://moodle.oss.unist.hr/pluginfile.php/29457/mod_resource/content/2/OSNOVE%20RA%C4%8CUNOVODSTVA%20TP%20WEB%20MATERIJAL.pdf, dostupno 1.7.2015.
- [12] Deželjin, J.: Računovodstvo, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika Hrvatske, Zagreb, 1994.
- [13] Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, NN 121/14
- [14] Zakon o proračunu, NN 87/08, 136/12, 15/15
- [15] Dobre, R.: Ekonomika i organizacija ugostiteljskih poduzeća, Visoka škola za turizam, Šibenik, 2001.
- [16] Zakon o obrtu, NN 143/13
- [17] Zakon o porezu na dohodak, NN 177/04, 73/08, 80/10, 114/11, 22/12, 144/12, 43/13, 120/13, 125/13, 148/13, 83/14, 143/14
- [18] Pravilnik o porezu na dohodak, NN, br. 95/05, 96/06, 68/07, 146/08, 2/09, 9/09 - ispravak, 146/09, 123/10, 137/11, 61/12, 79/13, 160/13, 157/14
- [19] Zakon o porezu na dobit, NN 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14
- [20] Zakon o porezu na dodanu vrijednost, NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14

[21] Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, NN, br. 143/06, 61/12, 160/13

[22] Pravilnik o djelatnostima iznajmljivanja stanova, soba i postelja, NN, br. 48/05, 148/09

[23] http://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf, dostupno 1.7.2015.

Popis tablica

Tablica 5.1: Godišnji paušalni dohodak za obrt Izvor:

http://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf,
dostupno 1.7.2015 25

Tablica 5.2: Mjesečni paušalni porez na dohodak za obrt Izvor:

http://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/Pausalno_164.pdf,
dostupno 1.7.2015 26